

Næringsministeren

Stortingets næringskomité
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
NO-0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5855-5

11. august 2020

Dokument 8:152 S (2019-2020) - representantforslag om opprydding av gruveforurensing i Folldal

Jeg viser til brev fra næringskomiteen datert 22. juni 2020 med representantforslag 8:152 S (2019-2020) om opprydding av gruveforurensing i Folldal. Forslaget kommer fra stortingsrepresentantene Nils Kristen Sandtrøen, Else-May Norderhus, Terje Aasland, Tone Merete Sønsterud, Karin Andersen, Lars Haltbrekken og Arne Nævra.

Jeg er enig med forslagstillerne at det er behov for å gjennomføre tiltak i Folldal. Samtidig er det viktig å ta hensyn til andre relevante interesser og å benytte seg av erfaringer fra lignende prosesser. Dette har vist seg å ta tid, men vil forhåpentligvis komme godt med i prosessen videre.

Den tidligere gruvevirksomheten i Folldal dekker store områder, og tiltak for å redusere forurensningen fra virksomheten vil være svært komplekse. I tillegg har de klimatiske forholdene i Folldal vist seg å være utfordrende.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard (DMF) har siden 2006 på vegne av Nærings- og handelsdepartementet, senere Nærings- og fiskeridepartementet, gjennomført kartlegging av forurensningskilder, utredninger og prøveprosjekter for å teste aktuelle miljøtiltak i området.

Som kjent engasjerte DMF i perioden 2014-2018 Norges Geotekniske Institutt (NGI) til å utføre kartlegging av forurensningskilder og gjøre helhetlige tiltaksvurderinger. NGI konkluderte med at det er behov for å gjennomføre flere typer tiltak i kombinasjon med hverandre, med utgangspunkt i tildekking av gruveavfallet for å begrense kilden til forurensning.

Oppryddingsarbeidet har tatt tid blant annet som følge av at det har vist seg å være naturfaglig komplisert å løse forurensingsproblemet i Folldal. Mange metoder som har vært vurdert som mulige løsninger i Folldal har blitt eliminert. Før det eventuelt iverksettes omfattende tiltak, har det vært viktig for DMF å høste erfaringer fra de omfattende miljøtiltakene som DMF har gjennomført på Løkken Verk i Orkland kommune de siste årene. Der har DMF gjennomført en helhetlig tiltaksplan, hvor kildekontroll og tilpasning til lokale forhold har vært en vesentlig faktor. Selv med mindre klimatiske utfordringer enn i Folldal oppstår det også på Løkken stadig nye driftsutfordringer som DMF må løse.

I 2018 sendte Riksantikvaren ut varsel om oppstart av en fredningsprosess for Folldal Verk og omkringliggende områder. Fredningsforslaget inkluderer de gamle bergveltene ovenfor gruveområdet, områder som har vist seg å være den største kilden til forurensning i Folldal. DMF har oppfattet fredningsvarselet som en begrensning for planlagte tiltak, og derfor avventet et endelig vedtak fra Riksantikvaren. Dette har vært med på å forsinke prosessen noe.

Riksantikvaren har senere uttalt at de ikke kan konkludere i fredningssaken før en konkret plan for tildekking av veltene foreligger. DMF er derfor i dialog med Riksantikvaren om videre fremdrift, og har avtalt nye møter etter sommeren. Riksantikvarens vedtak vil være en av de avgjørende faktorene for DMFs videre arbeid i Folldal.

DMF anser tildekking av bergveltene for å være det viktigste enkelttiltaket. I revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble DMFs bevilgning på kapittel 906 post 40 økt med 0,9 mill. kroner for at DMF skal kunne utarbeide en plan for tildekking av veltene. I tillegg må supplerende tiltak vurderes dersom målene i pålegget fra Miljødirektoratet skal nås.

Utfallet av fredningsprosessen vil være avgjørende for hvilke miljøtiltak som vil kunne gjennomføres. Nærings- og fiskeridepartementet må også innhente nødvendige tillatelser fra relevante myndigheter til gjennomføring av tiltak etter plan- og bygningsloven. Videre dialog med Riksantikvaren og Folldal kommune om mulige løsninger er derfor viktig i det videre arbeidet med tiltak for å redusere forurensningen fra tidligere gruvevirksomhet i Folldal.

Vi vil vurdere konkrete tiltak når resultatet av DMFs planlagte arbeid i 2020 foreligger, og rapportere om dette til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2021.

Med hilsen

Iselin Nybø